

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

7 päivänä maaliskuuta 2018*

Ennakkoratkaisupyyntö – Direktiivi 2003/96/EY – Energiatuotteiden ja sähkön verotus –
14 artiklan 1 kohdan a alakohta – Sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet –
Vapautusvelvollisuus – 15 artiklan 1 kohdan c alakohta – Sähkön ja lämmön yhteistuotantoon
käytettävät energiatuotteet – Mahdollisuus soveltaa verotusta koskevia vapautuksia tai alennuksia –
Lämmön ja sähkön yhteistuotantoon tarkoitettu maakaasu

Asiassa C-31/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 18.1.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 23.1.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Cristal Union, jolle Sucrerie de Toury SA:n oikeudet ovat siirtyneet,

vastaan

Ministre de l'Économie et des Finances,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja R. Silva de Lapuerta sekä tuomarit C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev ja E. Regan (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: E. Tanchev,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Giacobbo-Peyronnel,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 22.11.2017 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

- Cristal Union, jolle Sucrerie de Toury SA:n oikeudet ovat siirtyneet, edustajinaan C. Lesourd ja J.-M. Priol, avocats,
- Ranskan hallitus, asiamiehinnään D. Colas, E. de Moustier, S. Ghiandoni ja A. Alidière,
- Suomen hallitus, asiamiehenään S. Hartikainen,
- Euroopan komissio, asiamiehinnään C. Perrin ja F. Tomat,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.2.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY (EUVL 2003, L 283, s. 51) 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan tulkintaa.
- 2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain Cristal Union, jolle Sucrerie de Toury SA:n oikeudet ovat siirtyneet, ja ministre de l'Économie et des Finances (Ranskan valtiovarainministeri) ja joka koskee lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksen käyttämän maakaasun verottamista.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

- 3 Direktiivin 2003/96 johdanto-osan 2–7, 11, 12, 24 ja 25 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:
 - ”(2) Sellaisten yhteisön säännösten puuttuminen, joiden mukaisesti sähköön ja muihin energiatuotteisiin kuin kivennäisöljyihin sovelletaan vähimmäisverokantaa, voi haitata sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa.
 - (3) Sisämarkkinoiden moitteeton toiminta ja yhteisön muiden politiikkojen tavoitteiden toteutuminen edellyttävät, että useimpien energiatuotteiden osalta, sähkö, maakaasu ja hiili mukaan luettuina, vahvistetaan verotuksen vähimmäistasot yhteisön tasolla.
 - (4) Merkittävät erot jäsenvaltioiden energiaverotuksen osalta soveltamien kansallisten verotasojen välillä voivat osoittautua haitallisiksi sisämarkkinoiden moitteettomalle toiminnalle.
 - (5) Kansallisissa verotasoissa nykyisin esiintyviä eroja voidaan tasoittaa vahvistamalla asianmukaiset yhteisön vähimmäisverotasot.
 - (6) [EY:n] perustamissopimuksen 6 artiklan mukaan ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä yhteisön muiden politiikkojen määrittelyyn ja toteuttamiseen.
 - (7) Yhteisö on ilmastonmuutosta koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien puiteyleissopimuksen osapuolena ratifioinut Kioton pöytäkirjan. Energiatuotteiden ja aiheellisissa tapauksissa sähkön verotus on yksi keino saavuttaa Kioton pöytäkirjan tavoitteet.
-
- (11) Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen täytäntöönpanon yhteydessä tehtävät verojärjestelyt ovat kunkin jäsenvaltion päätettävissä. Jäsenvaltiot voivat tältä osin päättää, etteivät ne korota yleistä kokonaisverotaakkaa[, jos] ne katsovat, että tällaisen verotuksen neutraalisuusperiaatteen toteuttaminen voisi johtaa niiden verotusjärjestelmien uudistamiseen ja muuttamiseen rohkaisemalla sellaista toimintaa, joka edistää ympäristönsuojelua ja lisääntyvää työvoiman käyttämistä.
- (12) Energiatuotteiden hinnat ovat yhteisön energia-, liikenne- ja ympäristöpolitiikan keskeisiä osatekijöitä.
-

(24) Jäsenvaltioiden on syytä antaa soveltaa eräitä muita vapautuksia tai alhaisempia verotasoja, kun se ei haittaa sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa eikä saa aikaan kilpailun vääristymiä.

(25) Lämmön ja sähkön yhteistuotannolle ja vaihtoehtoisten energialähteiden käytön edistämiseksi uusiutuville energialähteille voidaan erityisesti antaa suosituimmuuskohtelu.”

4 Direktiivin 2003/96 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on kannettava energiatuotteista ja sähköstä veroa tämän direktiivin mukaisesti.”

5 Kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Sen lisäksi, mitä [valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetussa neuvoston] direktiivissä 92/12/ETY [(EYVL 1992, L 76, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 20.7.2000 annetulla neuvoston direktiivillä 2000/47/EY (EYVL 2000, L 193, s. 73),] säädetään veronalaisten tuotteiden vapauttamisesta verosta tiettyjen käyttötarkoitusten perusteella ja sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista, jäsenvaltioiden on vapautettava verosta jäljempänä luetellut tuotteet edellytyksin, jotka jäsenvaltioiden on vahvistettava verovapautuksien oikean ja selkeän soveltamisen varmistamiseksi ja veropetosten, veron kiertämisen tai muiden väärinkäytösten estämiseksi:

a) energiatuotteet ja sähkö, joita käytetään sähkön tuottamiseen, sekä sähkö, jota käytetään sähköntuotantokyvyn säilyttämiseen. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin ympäristöpoliittisista syistä määrätä näille tuotteille veroja ilman, että niiden tarvitsee noudattaa tässä direktiivissä vahvistettuja vähimmäisverotasoja. Tällöin näiden tuotteiden verotusta ei oteta huomioon 10 artiklassa tarkoitettun vähimmäistason noudattamista laskettaessa.”

6 Mainitun direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Rajoittamatta yhteisön muiden säännösten soveltamista jäsenvaltiot voivat soveltaa verovalvonnassa täydellisiä tai osittaisia verotusta koskevia vapautuksia tai alennuksia:

--

c) energiatuotteisiin ja sähköön, joita käytetään lämmön ja sähkön yhteistuotantoon.”

7 Direktiivin 2003/96 21 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

”Yksikköä, joka tuottaa sähköä omaan käyttöönsä, pidetään jakelijana. Poiketen siitä, mitä 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat myöntää tällaisille pienille sähköntuottajille verovapautuksen edellyttäen, että ne verottavat kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita.”

Ranskan oikeus

8 Tullikoodeksin (code des douanes), sellaisena kuin sitä sovellettiin 1.1.2006 ja 31.12.2006 välisenä aikana, 266 quinquies §:ssä säädettiin seuraavaa:

”1. Maakaasusta -- kannetaan sisäinen kulutusvero sen loppukäyttäjälle tapahtuvan toimituksen yhteydessä.

--

3. – –

Kaasutoimitukset on myös vapautettu verosta, kun kaasu on tarkoitettu käytettäväksi

– –

c) polttoaineena sähköntuotannossa, 1.1.2006 lähtien, lukuun ottamatta sellaisen kaasun toimituksia, joka on tarkoitettu käytettäväksi 266 quinquies A §:ssä mainituissa laitoksissa.”

9 Tullikoodeksin, sellaisena kuin sitä sovelletaan 1.1.2006 lähtien, 266 quinquies A §:ssä säädetään seuraavaa:

”Sellaisen maakaasun ja kivennäisöljyn toimitukset, jotka on tarkoitettu käytettäväksi yhteistuotantolaitoksissa lämmön ja sähkön tai lämmön ja mekaanisen energian yhteistuotantoon, on vapautettu 265 ja 266 quinquies §:ssä säädetyistä sisäisistä veroista viiden vuoden ajan laitosten käyttöönotosta lukien. – –

Tätä vapautusta sovelletaan laitoksiin, jotka on otettu käyttöön viimeistään 31.12.2007. – –”

10 Tullikoodeksin 266 quinquies §:n 3 momentin toisen kohdan c alakohdassa säädetään 1.1.2007 lähtien seuraavaa:

”3. – –

Myös sellaisen kaasun toimitukset on vapautettu verosta, joka on tarkoitettu käytettäväksi

– –

c) polttoaineena sähkön tuottamiseksi, 1.1.2006 lähtien.

Edellä 3 momentin c alakohdassa säädettyä poikkeusta ei sovelleta sellaisen kaasun toimituksiin, joka on tarkoitettu käytettäväksi 266 quinquies A §:ssä tarkoitetuissa laitoksissa. Tuottajiin, joiden laitoksiin ei sovelleta sähkön ostosopimusta – –, ja jotka luopuvat oikeudesta 266 quinquies A §:ssä säädettyyn sisäisiä veroja koskevaan vapautukseen, sovelletaan 3 momentin c alakohdassa säädettyä järjestelmää.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 Sucrerie de Toury, jonka oikeudellinen seuraaja on Cristal Union, harjoittaa lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksen toimintaa, jossa se käyttää polttoaineena maakaasua.

12 Sucrerie de Touryille maakaasua 1.1.2006–25.12.2007 toimittanut kaasuntoimittaja sovelsi toimittamaansa kaasuun tullikoodeksin 266 quinquies §:n mukaista sisäistä maakaasun kulutusveroa, jonka määrän kaasuntoimittaja suoritti.

13 Sucrerie de Toury katsoi, että kyseiset kaasuntoimitukset olisi pitänyt vapauttaa tästä verosta direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan nojalla, ja vaati tribunal administratif d’Orléansissa (Orléansin hallintotuomioistuim, Ranska) valtion velvoittamista korvaamaan vahinko, jonka se katsoi kärsineensä sen seurauksena, että Ranskan tasavalta oli saattanut kyseisen säännöksen myöhässä osaksi kansallista oikeuttaan.

14 Tribunal administratif d’Orléans hylkäsi vaatimuksen 31.1.2013 antamallaan tuomiolla.

- 15 Cour administrative d'appel de Nantes (Nantesin ylempi hallintotuomioistuin, Ranska) hylkäsi Sucrerie de Touryn kyseisestä tuomiosta tekemän valituksen 18.12.2014 antamallaan tuomiolla olennaisilta osin sillä perusteella, että lämmön ja sähkön yhteistuotantoon tarkoitettuun maakaasuun sovelletaan yksinomaan direktiivin 2003/96 15 artiklan 1 kohdan c alakohtaa, jossa säädetään jäsenvaltioiden mahdollisuudesta vapauttaa verosta tällaiseen tuotantoon käytettävät energiatuotteet, mutta ei kyseisen direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet.
- 16 Sucrerie de Toury valitti 10.2.2015 kyseisestä tuomiosta Conseil d'État'han (ylin hallintotuomioistuin, Ranska).
- 17 Tässä tilanteessa Conseil d'État on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Kuuluvatko lämmön ja sähkön yhteistuotantoon käytettävät energiatuotteet yksinomaan [direktiivin 2003/96] 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa annetun verovapautusmahdollisuuden alaan vai kuuluvatko ne näiden tuotteiden sähkön tuotantoa vastaavan kulutuksen osalta myös saman direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn vapautusvelvollisuuden soveltamisalaan?”

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

- 18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään olennaisilta osin sitä, onko direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa tulkittava siten, että siinä säädettyä pakollista verosta vapauttamista sovelletaan sähkön tuottamiseen käytettäviin energiatuotteisiin, kun energiatuotteita käytetään kyseisen direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun sähkön ja lämmön yhteistuotantoon.
- 19 Ranskan hallituksen mukaan pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa yhteistuotantolaitoksessa tähän viimeksi mainittuun tarkoitukseen käytettävät energiatuotteet kuuluvat ainoastaan direktiivin 2003/96 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan alaan, joten kyseisellä jäsenvaltiolla ei ole direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdasta huolimatta velvollisuutta vapauttaa verosta sähkön tuottamiseen käytettävää osaa kyseisistä tuotteista.
- 20 Sen sijaan Cristal Union, Suomen hallitus ja Euroopan komissio katsovat, ettei direktiivin 2003/96 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa suljeta pois kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on vapautettava verosta se energiatuotteiden osa, joka käytetään sähkön tuottamiseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa yhteistuotantolaitoksessa, soveltamista. Niiden mukaan mainitulla 15 artiklan 1 kohdan c alakohdalla ainoastaan annetaan jäsenvaltioille lisämahdollisuus vapauttaa lämmöntuotantoa vastaava osuus energiatuotteista osittain tai kokonaan verosta.
- 21 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vapautuksia koskevia direktiivin 2003/96 säännöksiä on tulkittava itsenäisesti niiden sanamuoto sekä kyseisen direktiivin systematiikka ja kyseisellä direktiivillä tavoitellut päämäärät huomioon ottaen (ks. vastaavasti tuomio 3.4.2014, Kronos Titan ja Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service, C-43/13 ja C-44/13, EU:C:2014:216, 25 kohta ja tuomio 13.7.2017, Vakarų Baltijos laivų statykla, C-151/16, EU:C:2017:537, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 22 Ensimmäiseksi on mainittava, että jo direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen sanamuodosta ilmenee, että jäsenvaltioiden velvollisuutena on vapauttaa kyseisen direktiivin mukaisesta verosta ”energiatuotteet, joita käytetään sähkön tuottamiseen”.

- 23 On todettava, ettei tällaisella sanamuodolla suljeta kyseisen pakollisen vapautuksen soveltamisalan ulkopuolelle sähkön tuottamiseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa yhteistuotantolaitoksessa käytettäviä energiatuotteita. Tällaisessa laitoksessa näet käytetään direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja ”energiatuotteita, joita käytetään sähkön tuottamiseen”.
- 24 Toiseksi on muistutettava direktiivin 2003/96 systematiikasta, ettei sillä tosiaankaan pyritä ottamaan käyttöön yleisluonteisia vapautuksia (ks. vastaavasti tuomio 1.12.2011, *Systeme Helmholtz*, C-79/10, EU:C:2011:797, 23 kohta ja tuomio 21.12.2011, *Haltergemeinschaft*, C-250/10, ei julkaistu, EU:C:2011:862, 19 kohta).
- 25 Koska direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdassa luetellaan tyhjentävästi jäsenvaltioille määrätyt pakolliset verovapautukset energiatuotteiden ja sähkön verotuksen osalta (ks. tuomio 5.7.2007, *Fendt Italiana*, C-145/06 ja C-146/06, EU:C:2007:411, 36 kohta ja tuomio 4.6.2015, *Kernkraftwerke Lippe-Ems*, C-5/14, EU:C:2015:354, 45 kohta), sen säännöksiä ei näin ollen voida tulkita laajentavasti viemättä kyseisellä direktiivillä käyttöön otetulta yhdenmukaistetulta verotukselta kaikkea tehokasta vaikutusta.
- 26 Kuten unionin tuomioistuin on jo todennut, direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään täsmällisestä ja ehdottomasta velvollisuudesta, kun siinä velvoitetaan jäsenvaltiot ehdottomasti vapauttamaan sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet verosta, joten kyseisellä säännöksellä annetaan yksityisille oikeus vedota siihen välittömästi kansallisissa tuomioistuimissa (ks. vastaavasti tuomio 17.7.2008, *Flughafen Köln/Bonn*, C-226/07, EU:C:2008:429, 29–33 kohta).
- 27 Lisäksi on huomautettava, että kun unionin lainsäätäjä on halunnut mahdollistaa jäsenvaltioille tästä pakollista verosta vapauttamista koskevasta järjestelmästä poikkeamisen, se on säätänyt siitä nimenomaisesti direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisessa virkkeessä, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat verottaa sähkön tuottamiseen käytettäviä energiatuotteita ympäristöpoliittisista syistä, ja kyseisen direktiivin 21 artiklan 5 kohdan kolmannessa alakohdassa, jonka nojalla jäsenvaltioiden, jotka vapauttavat pienten sähköntuottajien tuottaman sähkön verosta, on verotettava kyseisen sähkön tuottamiseen käytettyjä energiatuotteita.
- 28 Niinpä direktiivin 2003/96 systematiikasta seuraa, että näitä kahta erityistapausta lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen mukainen sähkön tuottamiseen käytettävien energiatuotteiden pakollinen verosta vapauttaminen on jäsenvaltioiden ehdoton velvollisuus.
- 29 Kolmanneksi on huomautettava direktiivin 2003/96 tavoitteista ensinnäkin, että kun kyseisellä direktiivillä säädetään energiatuotteiden ja sähkön yhdenmukaistetusta verotusjärjestelmästä, sillä pyritään direktiivin johdanto-osan 2–5 ja 24 perustelukappaleesta ilmenevän mukaisesti edistämään sisämarkkinoiden moitteetonta toimintaa energia-alalla välttämällä muun muassa kilpailun vääristymistä (ks. vastaavasti tuomio 3.4.2014, *Kronos Titan ja Rhein-Ruhr Beschichtungs-Service*, C-43/13 ja C-44/13, EU:C:2014:216, 31 ja 33 kohta; tuomio 2.6.2016, *ROZ-ŚWIT*, C-418/14, EU:C:2016:400, 32 kohta ja tuomio 7.9.2017, *Hüttenwerke Krupp Mannesmann*, C-465/15, EU:C:2017:640, 26 kohta).
- 30 Tätä varten unionin lainsäätäjä on päättänyt sähköntuotannon osalta – kuten muun muassa energiatuotteiden verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta annettavaa neuvoston direktiiviä koskevan ehdotuksen (EYVL 1997, C 139, s. 14) sivulta 5 ilmenee – velvoittaa jäsenvaltiot direktiivin 2003/96 1 artiklasta ilmenevän mukaisesti verottamaan tuotettua sähköä, jolloin sen tuotannossa käytettävät energiatuotteet on vastaavasti vapautettava verosta, ja näin on tehtävä sähkön kaksinkertaisen verotuksen estämiseksi, kuten julkisasiamies mainitsee ratkaisuehdotuksensa 56–62 kohdassa.

- 31 Siitä, ettei pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa yhteistuotantolaitoksessa käytettäviä energiatuotteita vapautettaisi verosta direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen nojalla, aiheutuisi juuri kaksinkertaisen verotuksen riski, koska kyseisen direktiivin 1 artiklan mukaan myös näin tuotettavaa sähkö verotettaisiin.
- 32 On totta, ettei direktiivillä 2003/96 poisteta kokonaan kaksinkertaisen verotuksen riskiä, sillä kuten edellä 27 kohdassa jo mainittiin, jäsenvaltio voi kyseisen direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen virkkeen nojalla verottaa sähkön tuottamiseen käytettäviä energiatuotteita ympäristöpoliittisista syistä (ks. tuomio 4.6.2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, 51 kohta).
- 33 Jos pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselta yhteistuotantolaitokselta vietäisiin direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetty vapautus yksinomaan siitä syystä, ettei siinä tuoteta pelkästään sähköä vaan yhdistetysti lämpöä ja sähköä, tästä voisi kuitenkin seurata pääasian olosuhteiden ilmentämällä tavalla sähköntuottajien syrjivää kohtelua, joka aiheuttaisi energia-alan sisämarkkinoiden toiminnalle haitallisia kilpailun vääristymiä (ks. vastaavasti tuomio 21.12.2011, Haltergemeinschaft, C-250/10, ei julkaistu, EU:C:2011:862, 17 ja 18 kohta).
- 34 Lisäksi on muistutettava, että direktiivillä 2003/96 pyritään sen johdanto-osan 6, 7, 11 ja 12 perustelukappaleessa mainitulla tavalla myös edistämään ympäristöpolitiikan tavoitteita (tuomio 7.9.2017, Hüttenwerke Krupp Mannesmann, C-465/15, EU:C:2017:640, 26 kohta).
- 35 Tällaisen tavoitteen vastaista olisi energiatuotteiden verottaminen silloin, kun niitä käytetään sähkön tuottamiseen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa yhteistuotantolaitoksessa, kun otetaan huomioon siihen sisältyvä riski kaksinkertaisesta verotuksesta.
- 36 Kuten erityisesti energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta 25.10.2012 annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 2012/27/EU (EUVL 2012, L 315, s. 1) ilmenee, unionin oikeudessa pyritään näet edistämään hyötylämmön tarpeeseen perustuvaa sähkön ja lämmön yhteistuotantoa energia-alan sisämarkkinoilla, koska tehokas yhteistuotanto tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia säästää primäärienergiaa.
- 37 Lisäksi on mainittava olevan riidatonta – kuten kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta 13.10.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY (EUVL 2003, L 275, s. 32) johdanto-osan 20 perustelukappaleesta ilmenee –, että yhteistuotanto aiheuttaa vähemmän hiilidioksidipäästöjä tuotettua yksikköä kohden kuin lämmön ja sähkön erillistuotanto.
- 38 Tämän seurauksena on todettava sekä direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen sanamuodosta että kyseisen direktiivin systematiikasta ja tavoitteista ilmenevän, että lämmön ja sähkön yhteistuotantoon käytettävät energiatuotteet kuuluvat kyseisen säännöksen mukaisen pakollisen vapautuksen soveltamisalaan.
- 39 Tällaista tulkintaa ei voida kyseenalaistaa direktiivin 2003/96 15 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella.
- 40 Kyseisen säännöksen mukainen vapaaehtoinen järjestelmä, jonka nojalla jäsenvaltiot voivat vapauttaa lämmön ja sähkön yhteistuotantoon käytettävät energiatuotteet osittain tai kokonaan verosta taikka alentaa niiden verotasoa, ei voi olla ratkaiseva kriteeri direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdassa säädettyjen pakollisten vapautusten laajuuden määrittämisessä (ks. analogisesti tuomio 1.3.2007, Jan De Nul, C-391/05, EU:C:2007:126, 29 kohta).

- 41 Tässä yhteydessä on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan silloin, kun unionin oikeuden säännöstä voidaan tulkita usealla tavalla, etusija on annettava tulkinnalle, jolla voidaan varmistaa säännöksen tehokas vaikutus (ks. mm. tuomio 18.12.2008, Afton Chemical, C-517/07, EU:C:2008:751, 43 kohta ja tuomio 10.9.2014, Holger Forstmann Transporte, C-152/13, EU:C:2014:2184, 26 kohta).
- 42 Kuten edellä 26–28 kohdasta ilmenee, direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä virkkeessä asetetaan jäsenvaltioille ehdoton velvollisuus vapauttaa sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet verosta.
- 43 Jotta kyseiseltä säännökseltä ei vietäisi tehokasta vaikutusta, kyseisen direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetty vapaaehtoinen järjestelmä voi olla luonteeltaan vain toissijainen siinä mielessä, että sillä vain annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus soveltaa – kuten mainitun direktiivin johdanto-osan 25 perustelukappaleesta ilmenee – suosituimmuuskohtelua lämmön ja sähkön yhteistuotantoon käytettäviin energiatuotteisiin säätämällä edellä 34–37 kohdassa mainittujen ympäristöpolitiikan tavoitteiden edistämiseksi erityisestä järjestelmästä, jossa joko vapautetaan kyseiset energiatuotteet verosta tai alennetaan niiden verotasoa, kunhan valitulla verotasolla taataan mainituista tuotteista sähkön tuottamiseen käytettävän osuuden pakollinen vapauttaminen verosta (ks. analogisesti tuomio 1.3.2007, Jan De Nul, C-391/05, EU:C:2007:126, 29 kohta).
- 44 Niinpä direktiivin 2003/96 15 artiklan 1 kohdan c alakohdalla on tarkoitus antaa jäsenvaltioille lisämahdollisuus poiketa kyseisen direktiivin 1 artiklan mukaisesta energiatuotteiden verotuksesta eikä sulkea pois mainitun direktiivin 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetyn pakollista verosta vapauttamista koskevan järjestelmän soveltamista.
- 45 Tässä yhteydessä on täsmennettävä, etteivät Ranskan hallituksen mainitsemat mahdolliset käytännön vaikeudet, jotka liittyvät tarpeeseen erottaa yhteistuotantolaitoksessa sähkön tuottamiseen käytettävien energiatuotteiden osuus lämmöntuotantoon käytettävästä osuudesta, voi missään tapauksessa vapauttaa jäsenvaltioita niiden velvollisuudesta vapauttaa sähkön tuottamiseen käytettävät energiatuotteet verosta ehdoitta direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan ensimmäisen virkkeen nojalla. Kuten julkisasiamies esittää ratkaisuehdotuksensa 74 kohdassa, komission ja Cristal Unionin istunnossa esittämistä seikoista ilmenee sitä paitsi, ettei vaikuta olevan mitenkään mahdotonta arvioida tietyn sähkömäärän tai tietyn lämpömäärän tuottamiseen tarvittavien energiatuotteiden määrää, joka voi vaihdella yhteistuotantolaitosten ominaisuuksien perusteella, sellaisten menettelytapojen mukaisesti, joista jäsenvaltioiden on säädettävä, koska niistä ei ole täsmällisiä säännöksiä kyseisessä direktiivissä.
- 46 Kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että direktiivin 2003/96 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä pakollista verosta vapauttamista sovelletaan sähkön tuottamiseen käytettäviin energiatuotteisiin, kun näitä tuotteita käytetään kyseisen direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun sähkön ja lämmön yhteistuotantoon.

Oikeudenkäyntikulut

- 47 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta 27.10.2003 annetun neuvoston direktiivin 2003/96/EY 14 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että siinä säädettyä pakollista verosta vapauttamista sovelletaan sähkön tuottamiseen käytettäviin energiatuotteisiin, kun näitä tuotteita käytetään kyseisen direktiivin 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun sähkön ja lämmön yhteistuotantoon.

Allekirjoitukset